

TEATRE

Valen més les mans brutes, o buides?

Joan Casas

Minerva és una deessa misteriosa. Diu que els romans la consideraven patrona dels artesans i protectora de la saviesa i de la prudència. Sobre els fonaments de l'antic temple de Minerva, a Roma, es va dreçar una església que era l'aula dels processos inquisitorials el 1633, quan Galileo Galilei, prudent, va abjurar les seves teories. Quan el pes del poder eclesíastic va caure sobre Galileo, que ja tenia setanta anys, en una de les parets del darre de l'església de Santa Maria Sopra Minerva encara es podia llegir: "El clima de Roma és pèssim pels qui hi són de pas i gens bo pels qui hi viuen habitualment. Per poder sobreviure purga't cada vuit dies, evita les pestilències, treballa tan poc com puguis. Menja poc i abruga't a l'hivern, oblida't de la fruita i de les putes i no et facis passar la set amb aigua glaçada".

Diu Maurizio Escaparro que el drama de Brecht el va atraure per l'absència de moralina marxista, per la poesia, i per la càrrega autobiogràfica que conté l'obra. Escaparro pensa en el Brecht exiliat als Estats Units i que, al cap de poc d'estrenar *Galileo*, respon al Comitè d'Activitats Antiamericanes: "No he estat ni sóc membre de cap partit

EPC

Maurizio Escaparro

comunista". Però també hi ha una altra interpretació d'aquesta rellevància que el director dona a l'autobiografia. Perquè tot intel·lectual que viu a l'ombra del poder —i

Escaparro és un d'aquests intel·lectuals— deu saber quantes petites abjuracions ha hagut de concedir per continuar fent la seva feina sense deixar d'ocupar un lloc de pri-

vilegi. Si ho mirem així el concepte d'autobiografia es manté, però ja no parla de Brecht o no sols de Brecht. Que la malícia és excessiva? Que quan es va estrenar *El*

Vita di Galileo

Autor i tradució: Bertolt Brecht
 Escenografia: Roberto Francia i Pedro Cano
 Vestuari: Alberto Verso
 Música: Hans Eisler
 Direcció: Maurizio Escaparro
 Companyia: Teatro di Roma
 Local: Teatre Poliorama

misanthrop de Flotats, en aquest mateix teatre, vaig proposar un raonament semblant? Que això ja són manies? Bé, tampoc no trobaria tan estrany que dos artistes d'alçada, amb mitjans a la seva disposició, acabessin proposant a l'escenari metàfores del seu propi drama. Que en faig un gra massa? Doncs callo.

De totes maneres em sembla evident que el muntatge del Teatro di Roma privilegia el conflicte del personatge sobre el conflicte històric i que el tracta des d'una perspectiva molt àmplia. Planteja més el problema genèric de la responsabilitat de l'intel·lectual que no pas l'específic de la de l'home de ciència, i no gens el de l'apa-

rició d'una nova era, amb un paper nou de la raó i de l'ètica, i de les forces que s'hi oposen. No endevinem pas Einstein ni Oppenheimer, ni cap científic d'avui a través de l'esplèndida interpretació de Pino Micol. Descobrim un home de cultura que, als quaranta-sis anys, expressa el descontentament de no haver fet encara res de satisfactori, que gràcies al telescopi, pot passar del món de la hipòtesi al de la teoria, i que decideix oferir-la a la polèmica pública editant-la en vulgar i no en llatí, cosa que el converteix en un perill polític. Que és represaliat i es nega a l'heroisme, per salvar la pell i poder continuar treballant, vivint amb les mans plenes; brutes, però plenes. El Galileo d'Escaparro tan aviat té els perfils de l'egòlatra com els de l'home que sap que fa un servei als altres homes, i el muntatge no es pronuncia moralment sobre ell, no és un segon procés. L'espectacle s'acaba a l'esce- na catorzena. La quinzena, que narra la difusió dels escrits clandestins de Galileo, i que decantaria una visió positiva de la decisió de Galileo, no hi és. Que cadascú s'ho miri amb les seves ulleres. L'espectacle és honest, finalment. Bell, sòlid i honest. S'ha de veure.

Xavier Cugat, a la Quirón de nou

◆ BARCELONA. — Xavier Cugat podria sortir de la unitat de cures intensives de la clínica Quirón de Barcelona aquest cap de setmana "si no sorgeix cap complicació", segons van fer saber ahir fonts de l'esmentat centre sanitari. Cugat, de 88 anys d'edat, va ingressar a la Quirón la matinal de dijous a conseqüència d'un edema agut pulmonar. Xavier Cugat va passar la primera nit tranquil, tot i que havia de respirar ajudat per una màscara d'oxigen.

La Biennial premia dos joves escriptors

◆ BARCELONA. — Xavier Cercas, amb la narració *La aventura*, i Vicenç Pagès, amb *La febre groga*, van guanyar ahir *ex-aequo* el premi de la mostra oberta de l'àmbit de Literatura de la Biennial de Joves Creadors Europeus. Tots dos escriptors es repartiran el milió de pessetes amb què estava dotat el guardó. També ahir, dia dedicat a les seccions de Literatura i Còmic, es va fer públic el nom del guanyador de l'àmbit d'Historieta, el dibuixant

Ricardo Fidalgo.

Aquesta setmana, La Biennial Jove ha concedit premis a altres àmbits del certamen, tots dotats amb un milió de pessetes. L'equip format per Fidela Frutos, Jaume Valor i David Vilaplana va guanyar en l'àmbit d'Arquitectura; Josep Bagà, en el de Disseny; Gabriel Lacomba, en el de Vídeo; i Aleydis Rispa, en el de Fotografia.

Dies enrera, el DdB va informar de la proclamació dels premis de Moda (Maite Julián); Arts Escèniques (Maria Antònia Oliver); Música (Los Gringos); i Arts Plàstiques (Juan Urríos).

Vicenç Pagès

El Festival de Valladolid, endavant

◆ VALLADOLID. — La 34 edició de la Semana de Cine de Valladolid es va iniciar ahir amb la projecció del film italo-francès *Nuovo cinema paradiso*, de Giuseppe Tornatore, gran premi especial del jurat de Cannes-89. Un total de 18 pel·lícules es disputen en aquesta edició l'*Espiga de oro*, màxim guardó d'aquest festival, que té un pressupost de 80 milions de pessetes. El Festival serà clausurat el dia 28 i projectarà un total de 285 films en nou cicles.

Mor l'actor Anthony Quayle

◆ LONDRES. — L'actor britànic Anthony Quayle, de 76 anys, va morir ahir a Londres, a conseqüència d'una breu malaltia que el seu representant, Maurence Evans, no va especificar, informa l'agència AFP. Quayle, que posseïa el títol de sir, va fer-se una reputació com a actor amb obres de teatre de Shakespeare, abans d'aparèixer en pel·lícules d'èxit com *Los cañones de Navarone* i *Lawrence de Arabia*, i films de Hitchcock i Comencini, entre altres.